

ταί εκ τῆς θείας προνοίας, καὶ μόνως ταύτης αἱ ἀποφάσεις δύνανται νὰ δημιουργήσωσιν αὐτά. Ἡμεῖς δυνάμεθα μόνον νὰ ἀλληλοθωπώμεθα μετ' ἀγαπῆς καὶ ἀνευ ὀπισθοβουλίας, μετὰ τὴν εἰλικρινῆ ἐπιθυμίαν ν' ἀποδώμεν χρηστὰ τέκνα τῆς ἐκκλησίας καὶ καλλίτεροι πατριῶται.

Ἡ παρὰ τοῖς εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν κυριαρχίαν. Ὑπὸ ταύτην σὰς διχτάσσει ὁ θεὸς νὰ τὴν υπηρετήσῃ, καὶ πρέπει νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ὑψίστου. Πᾶσα δ' ἄλλη ὑποβολὴ εἶνε ἀπατηλὴ καὶ τὸ σύνθημα ἐπικινδυνωτάτης ἐξάψεως παθῶν.

»Σεῖς, κύριε, ὡς ἡγεμὼν λαοῦ, ὀφείλετε νὰ προφυλαχθῆτε ἐπιμελῶς ἀπὸ τοῦτο. Τοῦτου δ' ἔνεκα, σὰς εὐχαριστῶ, διότι μοὶ παράσχετε ἀφορμὴν νὰ ἐξηγηθῶ σαφῶς πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦτου.

»Ὁ κ. Καμαρινὸς θὰ συνάξῃ συνεισφοράς ὑπὲρ τῆς σχολῆς σας. Ἐλπίζω, ὅτι θὰ δυνηθῆτε νὰ τὴν ιδρύσῃτε καὶ ὅτι θὰ εὐδοκηθῇ. Θὰ συντείνω πρὸς τοῦτο προθύμως. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ τοιαῦτα καθιδρύματα δὲν δύνανται διὰ μίαν ν' ἀναπτυχθῶσι, βαθμιαία βοηθήματα θὰ σὰς εἶνε χρησιμώτερα. Πρὸς τὴν σκοπὸν τοῦτον, χεῖρ δυνάμενος νὰ σὰς παράσχῃ τὰ μέσον νὰ μοὶ μεταδίδῃτε τὰ αποτελέσματα τῶν προσπαθειῶν σας διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ρωσικῆς πρεσβείας. Θὰ μοὶ εἶνε πάντοτε εὐχαρίστητον νὰ ἐνώνω μετὰ τὰς ὑμετέρας καὶ τὰς ἰδικὰς μου προσπαθείας, ἀλλ', ἐπαναλαμβάνω, ὑπὸ τὸν ὅρον ἢ σχολῆς σας θὰ ἔχῃ μόνον σκοπὸν τὴν θρησκευτικὴν καὶ πνευματικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νέων σας Σπαρτιατῶν καὶ ὅτι θὰ διατελῇ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Πατριαρχείου.

»Δέχθητε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξόχου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

»Ἐν Πετρούπολει, τῇ 20ῇ Φεβρουαρίου 1820.

»Ἰ. Π. Π.

»Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝ ΤΗ ΑΝΑΤΟΛΗ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΑΥΤΟΥ

Τὸ ταξείδιον γίνεται ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ἀλεξάνδρειαν μόνον διὰ τῶν αἰγυπτιακῶν τουρκικῶν ἀτμοπλοίων. Καὶ εἶνε ἀληθές, ὅτι ἐν ταῖς ἀτμοπλοίαις αὐταῖς καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπιβάται ἀπολαμβάνουσιν, ὡς καὶ πάντες οἱ ἄλλοι, καλῆς περιποιήσεως, ἀλλ' ἐν ἑλληνικὸν ἀτμοπλοῖον ἐπιβίαι τὸν πλοῦν τοῦτον, οἱ Ἕλληνες θὰ ἐταξείδουν μετὰ περισσοτέρας, ἀσυγκρίτῃ τῇ λόγῳ, εὐχαριστήσεως. Ἰσως δὲ καὶ περισσότεροι θὰ ἐπαγγείρουν τὸ οὐχὶ ἐπιβόητον διὰ τοὺς Ἕλληνας ταξείδιον εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς τὴν γαίονα Παλαιστίνην. Ἀριστὸν

καὶ ἑταιρίαι καθιεροῦσαι γραμμάς ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖθεν μέχρις Ἰωππῆς· ἐπὶ δὲ καὶ Βυρηττοῦ καὶ Κύπρου καὶ ἄλλων μερῶν. Τοῦτο θὰ ὀφείλει σημαντικῶς, ὅχι μόνον τοὺς ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκεῖσε Ἕλληνας, εὐδαίμονας ὄντας νὰ ἐπισκέπτονται τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐτοίμως ἔχοντας νὰ ἐπιχειρῶσι ταξείδιον ἀπὸ μέρους εἰς μέρος, ὅσῳκις βλέπωσι σημαίαν ἑλληνικὴν καὶ γινώσκουσιν ὅτι καὶ κατὰ τὸν διάπλουν θὰ συζῶσι μετ' ἀδελφῶν ἑλλήνων.

Τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐπισκέφθη καὶ κατὰ τὸ 1862, ὡς καὶ ἄλλα μέρη τῆς Αἰγύπτου, καταβάινων ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλ' εὐθύς ὡς ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν προκυμαίαν καὶ ἐπροσευκνῆ ἐν Ἀμαζῆς εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς μου, ἐβλεπον ὅλος ἄλλην, οὕτως εἶπεν, Ἀλεξάνδρειαν, ἐκεῖνης ἦν ἐγίνωσκον κατὰ τὸ 1862. Οἱ ὁδοιποῦντες με ἐν τῇ τῆς Ἀμαζῆς συνεισφέρουσιν μετ' ἐμοῦ, ἐπιπροσθέτοντες, ὅτι ἡ μεταβολὴ αὕτη προήλθεν ἐκ τῆς τελευταίας καταστροφῆς, καὶ ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ, μετὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν κατοχὴν τῆς Αἰγύπτου, πολλὰ καταβάλλουσι προσπάθειαν καὶ μεγάλην ἐπιδείκνυνται τάσιν πρὸς ἀνακταίνουσαν τῶν διαφόρων τῆς μεγαλουπόλεως μερῶν ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον. Οὕτω, περιερχόμενός τις τὰς ὁδοῦς τῆς Ἀλεξάνδρειας, μάλιστα ὠρισμένας ὁδοὺς, συλλαμβάνει ἰδέαν, ὅτι εὐρίσκεται εἰς μεγάλην εὐρωπαϊκὴν πόλιν, εἰς Παρίσιον, εἰς Λονδίον, ὑπερβαίνουσαν μάλιστα τῆς Ἀλεξάνδρειας ἐν μέρει καὶ αὐτὰς τὰς μεγαλουπόλεις τῆς Εὐρώπης ὡς πρὸς τὴν καλλονὴν ἐν τῇ ποικιλίᾳ.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον σφόδρα με κτεθέλεγον ἀνὰ πάσας τὰς περιόδους μου, ἐν ταῖς τῇ πόλει καὶ ἐν ταῖς πέριξ τῆς Ἀλεξάνδρειας, εἶνε ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ προχωρήσῃ τις δύο βήματα χωρὶς νὰ συναντήσῃ ἓνα Ἕλληνα. Συνήθως δὲ οἱ Ἕλληνες ἐκεῖνοι εἶνε καλῶς ἐνδεδυμένοι, προσδίδουσι καὶ ἐκ τοῦ προσώπου καὶ ἐκ τῆς στάσεως αὐτῶν εὐγενοπρεπῆ χαρακτῆρα καὶ ἀνθρώπου μάλλον ἢ ἥττον ἀνεπτυγμένους καὶ ὑλικῶς ἀνηξαρτήτους. Ὅπου ἂν ἀτενίσῃ τις ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς μεγαλουπόλεως ἐκεῖνης, βλέπει ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς ἐπὶ διαφόρου εἶδους ἐμπορικῶν καταστημάτων, ὅπερ μαρτυρεῖ, ὅτι πολλὰ καὶ χιλιάδες εὐπορούντων ἑλλήνων ἐμπορεύονται ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ. Δὲν ἡδυνάμην, ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τὸν ὅποιον φέρω, νὰ ἐπισκεφθῶ, νὰ καθίσω καὶ συνδιαλεχθῶ ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ μετὰ τῶν ἐκεῖ φουρτώντων ἐμπόρων ἐπανειλημμένως ὅμως ἐκεῖθεν διαβὰς καὶ ἀτενίσας μετὰ προσοχῆς πρὸς τοὺς ἐκεῖ καθήμενους, (ἐξῶθεν μάλιστα ὡς ἐκ τῆς θερμότητος), διέκρινα ὅτι μέγα μέρος ἐξ αὐτῶν ἦσαν Ἕλληνες ἐμποροὶ καὶ πλοῦτοι. Οὐκ ὀλίγοι δὲ εὐπαιδευτοὶ καὶ ἐπιστήμονες Ἕλληνες μετέρχονται ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ τὸν δικηγόρον, τὸν ἱατρὸν, τὸν φαρμακοποιὸν καὶ ἄλλα· τινὰς δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ ἐγνώρισκα ἐκ τοῦ πληθίου καὶ ἐλαβὼν μάλιστα παρ' αὐτῶν καὶ λίαν φιλόφρονας περιποιήσεις. Εἶνε δὲ περίεργον, ὅτι οἱ ἐκεῖ Ἕλληνες, πάσης τάξεως καὶ παντός ἐπαγγέλματος, κέκτανται ὅχι μόνον φιλόφρονος καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα πρὸς τοὺς ἐξ Ἑλλά-

δος προσερχομένους, αλλά και έθνικά αίσθηματά και ένθουσιασμών υπέρ του έθνικου ήμῶν μεγαλείου επιδείκνυνται. πολλῶ ἀνότερον ήμῶν, τῶν ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ Ἑλλὰδι οἰκούντων· και τοῦτο, οὐχι μόνον λόγοις, ἀλλὰ και ἔργοις, ἐτοιμῶς ἔχοντες νά ὑφίστανται και κόπους και ὕλικας θυτίδας ὑπέρ παντός, ὅτι ἀποδίδει εἰς πρόσοδον ἐθνικήν.

Ἐπισκεπτόμενός τις τὰ εὐεργετικά καταστήματα τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐλληνικῆς κοινότητος, δέν δύναται νά κρύβῃ και νά μή ὁμολογήσῃ πικρῶς τῶν θυμασμών αὐτοῦ και τήν ὑπέροχον εὐχαρίστησιν. ἦν αἰσθάνεται, ἀτενίζων ἐκ τοῦ πλησίον εἰς ἐκπαίδευτικά καθιδρύματα, εἰς νοσοκομείον και εἰς ἄλλα, δυνάμενα νά παραβλεθῶσιν και νά ἀμιλλῶνται πρός αὐτά τὰ τῶν Ἀθηνῶν. Καί ἐν πρώτοις, αὐτά τὰ οἰκοδομήματα, μεγαλοπρεπῆ τῶν ὄντι και ἀδραῖς δαπάναις ἀνεγερθέντα, ἀνήκουσιν εἰς τὴν κοινότητα ἐκ τῶν συνεισφορῶν τῆς ἐποικίας ἐθελουσίῳ τήν και πολὺ ταχέως εἰς πᾶσι ἤχθησαν. Τὸ δὲ προσωπικὸν τῶν καταστημάτων αὐτῶν, διδάσκαλοι, καθηγηταί, ἰατροί, φαρμακοποιοί, και ἄλλοι, εἶνε ἐκ τῶν ἀρίστως μεμορφωμένων, ἐπιστημονικῶς ἱκανότητος εὐμοιροῦντων ἐλλήνων, αἵτινες, ἔχουσαν ἐλευθερίαν τὴν εἰσοδὸν ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἕλληνας, ἀλλὰ και εἰς αὐτοὺς τοὺς ἄλλοεθνείς, ὡς ἰατροί, ὡς διδάσκαλοι, ὡς γραμματεῖς και ἄλλα.

Τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐλληνικὴν κοινότητα κατεμάστιξεν ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἡ διαίρεσις, διασχισθέντων, ὡς γνωστὸν, τῶν ἐκεῖ ἐλλήνων εἰς δύο μερίδας ἀντιπάλους· εὐτυχῶς τὸ τοιοῦτον ἐξέλιπε και ἤδη ζῶσι πάντες μᾶλλον εἰρηνικῶς και ἐν ἁρμονίᾳ. Μαρτύριον τοῦτου εἶνε τὸ ἔξῃς: Πρὸ τινος καιροῦ ἀπερχάσθη, προτάσει τῆς ἐπιστάτης τῆς κοινότητος, νά γίνῃ δάνειον 22.000 λίρῶν, ὅπως ἐπισκευασθῶσι τὰ παλαιὰ και ἀνεγερθῶσι και νέα εὐεργετικά καθιδρύματα, εἰς Γυμνάσιον και ἄλλα. Τὸ δάνειον ἐγένετο και τὰ καταστήματα ἀνεγέρθησαν. Μετὰ δὲ τὸ πέρας αὐτῶν, εἰς ἐκ τῶν προχόντων τῆς κοινότητος, ὁ πολυστάλαντος, ἀλλὰ και γενναῖος και ἐθνικὸς ἀνὴρ, ὁ γνωστός Ἀβέρωφ, ἐπειρήσατο πρότερον εἰς τὴν κοινότητα, ὅτι προθύμως αὐτὸς ἀναδέχεται νά πληρώσῃ μόνος τὰς 10.000 λίρας, ἐὰν ἡ κοινότης ἀναδέχεται νά πληρώσῃ τὸ ὑπόλοιπον. Ἀμέσως και χωρὶς δυσκολίας, οἱ προσεζήροντες ἐπὶ πλούτῳ προσήνεγκον ἕκαστος ἀνῆλοχον μέρος, και τὸ χρέος τῆς κοινότητος ἀπεσβέσθη. Ἰκανὴ ἀποδείξει, ὅτι ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐλληνικὴ κοινότης διάγει εἰρηνικῶς και ζῇ ἐν ἁρμονίᾳ, προὔπισχνησμένη και ἄλλα εἰς τὸ μέλλον ἐθνικά ἔργα.

Τὰ τῆς ἐκκλησίας, και ἐν γένει τὰ τῆς θρησκείας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δέν μοι ἐπροξένησαν καλὴν ἐντύπωσιν. Ἐφορῶν, ὅτι ὁ ἐκεῖ Πατριάρχης, ὡς ἀπῆλτος κυριάρχης τῆς ἐν Αἰγύπτῳ ἐκκλησίας, θῶ ἐπεδείκνυτο προθυμίαν πρός καρίσσην ἀναπτύξιν τῆς ἐκκλησίας, και ἐν γένει πρός ἀνύψωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ φρονήματος· ἀλλὰ δέν ἔφρον αὐτῷ τὰ πράγματα, ὡς και προὔπεθεσαν. Ὁ Πατριάρχης Σωφρόνιος, ὑπερυψωκοντούτης, εἶνε ἐκ τῶν ἡγε-

στῶν κληρικῶν ἐν τῇ καθόλου ὀρθοδόξῳ ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ, και οἰκουμένικος Πατριάρχης διατελέσας. Ἐρεῖ μὲν ζῆλον εἰς τὸ ἀνακαινίζειν τοὺς ναοὺς και τὰ ἐκκλησιαστικά καθιδρύματα ἐπὶ τὸ εὐπρεπέστερον, ἀλλὰ μείζονες, φρονούμεν, ἀπαιτοῦνται γνώσεις, ὡς και ἱκανότης εἰς τὸ ἀνακαινῆσαι και μορφῶσαι ἐκκλησίαν προοδευτικήν, φέρουσιν τοιαῦτα στοιχεῖα, οἷα νά προστελῶσιν τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, βεβήντα; ὁσημέραι πρός τὴν ἀνάπτυξιν, πρός τὴν πρόσοδον και πρός τὸν πολιτισμὸν.

Δέν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἐμμελεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ γέροντος Πατριάρχου σπύρος τοιαύτης διαθέσεως, ἀλλὰ χρειάζεται και δύναμις και τὰ μέσα πρός ἀνάπτυξιν, ἐξωτερικέυσιν και πρακτικὴν και καποτε σωματικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σπύρου ἐκείνου. Ἐντεύθεν και ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκκλησίᾳ εἶνε ἡ αὐτὴ, οἷα και εἰς τὰ ἄλλα μέρη τῶν ὀρθοδόξων ἐλλήνων, ὡς ἐπίσης ἐν καιρῷ θα περιγραφῶ ἐν τῇ ἐφευμερίδῃ σας.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΡΟΖΕΤΟΥ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδγάρδου Πόε. Μετάφρ. Κ. Ι. Πρασά)

Ὁ ἐκδότης τοῦ φύλλου ἐπιχειρεῖ κατόπιν νά ὑποδείξῃ, ὅτι τὸ σῶμα ἔμεινεν ἐντός τοῦ ὕδατος οὐχ ἡ τρεῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐλάχιστον ὄρον πεντάκις τρεῖς ἡμέρας, διότι ἐν τοιαύτῃ διετέλει ἀποσυνθίσει, ὥστε ὁ Μπωβχί μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἠδυνήθη νά τὸ ἀναγνωρίσῃ. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιχείρημά του εἶνε ὅλως ψευδές. Ἐξαιρουμένη τὴν συνέχειαν τῆς περικοπῆς:

«Ἐπὶ τίνων λοιπὸν γεγονότων στηριζόμενος ὁ Μπωβχί ἀπορρίνεται ἀδιστακτικῶς, ὅτι τὸ πτώμα εἶνε αὐτὴ ἡ Μαρία Ροζέτου; Ἐρχεται τὴν χειρίδα τῆς ἐσθῆτος, και ἀνεῖρε, λέγει, ὑπ' αὐτὴν σημεῖα ἀποδεικνύοντα τὴν ταυτότητα τῆς. Τὸ κοινὸν ἐξέλαβε τὰ σημεῖα ταῦτα ὡς ἐπιβεβαιωμένα εἰς τινὰ παπαλαιωμένην οὐκὴν· ἀλλ' ἐκεῖνος ἰδοὺ τί λέγει· εἰσήγαγε τὴν χεῖρά του ὑπὸ τὴν χειρίδα, και εὗρε τριγῶμα ἐπὶ τοῦ βραχίονος· τὸ τοιοῦτον σημεῖον τόσον εἶνε ἄξιον λόγου και τεσσάρτα μᾶς ἀποδεικνύει, ὅσα και ἡ ἀνέυρεσις βραχίονος ὑπὸ τὴν χειρίδα. Ὁ κ. Μπωβχί δέν ἐπέστρεψε κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην εἰς τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ ἐπληροφόρησε δι' ἄλλου τὴν κυρίαν Ροζέτου, περὶ τὴν ἐβδόμην ἐσπερινὴν ὥραν τῆς Τετάρτης, ὅτι αἱ ἀνακρίσεις ἐξηκολοῦσιν πάντοτε. Καὶ ἰὼν ἐπὶ δεχθῶμεν ὅτι ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας και τῆς θλίψεως ἡ κυρία Ροζέτου ἠδυνάται νά μεταβῇ ἐπὶ τόπου (περὶ οὗ οὐδὲν ἔχομεν ν' ἀντείπωμεν), ὅα εὐρίσκειτο τις ἄλλος ἀναμριβδῶς θεωρῶν καθήκον του τὸ νά μεταβῇ ἐκεῖ και παρακολουθήσῃ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἀνακρίσεων και ἐρειῶν, ἐν μάλιστα ἐν τῷ πτώματι ἀνιγνωρίσῃ αὐτὴν τὴν Μαρίαν. Οὐδεὶς προ-